

وفی ۶ اگستوس ۱۳۲۸ سنه

پازار ایرتسی فی ۶ رمضان ۱۳۳۰

|| جمعیت علمیہ اسلامیہ نیک ناسر افکاریدر ||

مدیر مسئول	سر محرر :	صاحب امتیاز :
مکتب قضاء معلم نندن	فاتح مجیز درس عامل نندن	فاتح مجیز درس عامل نندن
کیلسلی	نوقادلی	نصوح افندی زاده
منیر	مصطفی صبری	مصطفی عاصم

مندرجات

قسم تاریخی	تاریخ اسلام	محمد توفیق	بر تفسیر
قسم ادبی	تخمیس	مصطفی	توحید، تثلیث
محمد توفیق	سیف	خبرالدین	دو قنور دوزی بی رد
شوکت غونی	سلیمانیه	محمد عاطف	مدینت شریعہ
ناظم		محمد توفیق	سورۃ یوسف دہ کی سیاست
متفرقہ	فاس سلطنتی	الحاج محمد	انرجہا لہی ؟
...			

اعلان

نسخہ سی ۱ عروش

آونہ اجرنی (بوستہ اجر تیلہ برابر در)

ممالک اجنبیہ ایچون :
۱۳,۰۰۰ فرانک
» ۶,۵۰۰

استانبول و ولایات ایچون :
بر سہ لکی ۵۰ غروش
آلتی ایللی ۲۵ »

درج اولنیاں اوراق اعادہ ایدلر

قارئر مرزہ

اکثر مقالاتہ آیات کریمہ واحادیث بیوہ درج ایدلش بولندی نظرا اعتبارہ آلہ رقی رعایتسز لکدہ بولنلعمامسی رجا اولنور ،

مطبوعہ توسیع طباعت [باب عالی قارشو سندہ عدلیہ خانی نومرہ ۱۹]

مشركارى سويله سون و كرك ملاميون سويله سون الله ذوى الجلال حضرتلى! زم كي بر شخصيته مالك اوله ماز بز ايشته بوياده كي دليللى آفاقاً بيان ايلك .

مابعدى وار

بايزيد درساملزندن نوشهرلى

خير الدين

هامش

ينه مقام . ملای مشيختك نظر دقتنه شدتله عرض ايدرمكه استانبولده ملاميون نامى آلتنده يشايان [بودا] و منكو [ناميله هندستانده ظهور ايدن وجوديه مذهبي دوكونديلرندن بعض يوكسك مأموريتلرده و بعض سفلى مستخدم يك چوق اشخاصك اباحه و وجوديه يعنى (پانته ايزم) مذهب باطلنى نشر و اشاعه ايتكمده اولدقلى تواتراً سويلنمكده در .

خير الدين

قسم اخلاقي واجتماعي

مدنيت شرعيه، ترقيات دينيه .

تاسعا -- پدر و والده سنه خدمت و اطاعت ، معلم و مريسنه و كرك قريب . كرك اجنبى اولسون كندندن بيوكره تعظيم و تكريم و كوچكلره مرحمت و شفقت ايتكمي اعتياد ايتديرملى .

عاشرا -- كرك طوغرو و كرك بالان اولسون مطلقاً يمين ايتكدن، فائده سز، معنائس سوز سويلكدن، فحشيات، كفريات ، نهن ، سب و شتمدن و حرام اولان لهويات و لهيائندن منع ايتلى .

برده عارسز و حياسز چوجقلر ايله ، دائماً هذيانان ،

فحشيات . كفريات سويله مك ، فسق و فجور و سفاهت ، لهويات ، لهيات ايشلمكه مألوف اولان كيسه ل ايله اختلاطدن شديدأ منع ايتلى . چونكه احوال سيده و اخلاق رديه سوء قريندن سرايت ايدمچكى امر محققدر . خصوصيله خير و شره مستعد بولنديكى ايلك نشوونما دورنده چوجوق اهمال اولنوبده فاسق ، فاجر ، سفيه ، حياسز ، عارسز ، ناموس سز ، سارق ، حسود ، يالانچى ، قوغچى ، ذمام ، كفرباز كيسه ل ايله اختلاط ايدر و آنلر ايله دوشر قالفارسه بهمه حال آنلرك اخلاق رديه و احوال ذميمه سى سرايت ايدوب او دخى شرر ، فاسق ، فاجر ، سفيه ، حياسز ، عارسز ، ناموس سز ، سارق ، حسود ، يالانچى ، قوغچى ، ذمام ، كفرباز اوله رق نشأت ايدر . بناءً عليه احوال ذميمه ، اخلاق رذيله دن تخليصى آنجق سوء قريندن وقايه ايتك و كوزل صورتده تربيه و يرلك ايله تأمين اولنه ييلور .

چوجقلره تربيه دينيه و يرلك خصوصنده عرض اولنان اصول و احكام مشروعه به صوك درجه ده اعتنا و اهتمام لازم اولتله برابر (مروالادكم بالصلاة وهم ابناء سبع و اضر بومهم عليها و هم ابناء عشر) حديث عاليسى اقتضائـ نجه يدى ياشنه واصل اولنجه چوجقه طهارت ، صلات ايله و مقتدر اوله بيله چكى سائر مأمورات شرعيه ايله امر ايتك و اون ياشنه بالغ اولنجه ده احكام مذكوره بي ترك اوزره ضرب و رمضاندن بعض كونلرده اوروج طومتق ايله امر ايلك و اوپون ، چالغى ، شرب خمر ، سرقت ، كذب ، خيانت ، فسق و فجور و سفاهت كى منهيات شرعيه نك عمومندن نهى ايتك و مخافة اللهى آنك قلبنه يرلشديرمك اوپونى اوزرينه و اجبردر .

تربيه اسلاميه جله سندن برى ده لازمكآن معلومات اساسيه و يرلك دكده نصو كره چوجقك فطرت و استعدادى تفرس اولنوب هانكى علم ، فن ، صنعته استمدادى مناسب ايسه آنى تحصيل ايتديرملى در . زيرا نظام عالم و قوام سلسله وجود نى آدم صناعات كثيره به محتاج اولديغندن حكمت الهيه هر

بو یوزدن هان ایلک دورلرندن اعتباراً هر دورلوقنا قی
ورذاته استعداد پیدا اولیور .

اول امرده چو قیقلره حلال سود امر بریلور و سود
نیته لر ا دثرا اخلاقسز، تربیه سز، حیا سز، فسق و فجور
ایله منصف قادیلرندن و بالخاصه دیانت اسلامیه ایله منصف
اولیان اجنبیه و غیر مسلم قادیلرندن انتخاب اولنیور .

یو کسک طبقه لرندن معدود عالمه لرده چو قیقلر غیر مسلم
مریه لر جاهل و اخلاقسز لالار ایله تربیه اولنیور . صو ک
درجه یو یو هسلر ایله شپارد برله رق ، کبر و غرور، کیف
و هوا، فسق و سفاهت اوزره یتشدیریلور .

براز عقی باشنه کلیر کلز اخلاقسز لک اساسی تشکیل
ایلین دوزمه، اویدورمه، مصال، مداحجیلیق، قره کوزجیلک
ایله قلی طولدریلور . حد تمیزه واصل اولنجه اخلاق
ردیه، عادات ردیه لک منشائی اولان عشق و سودایه دائر
شعرلر، رومانلر، حکایه لر اوقومق، وچالنی، او یون، تیاترو
محلیرینه کیتسک، قاری و قیز اویناقی اعتیاد یتدیریلور .

حدبلوغه واصل اولنجه راقی، شراب ایچمک، میخانه،
کرخانلره کیتسک، داماد، طاوله، اسفانبل اویناقی، چالنی
چالقی کبی منهیاته آلتدیریلور .

یو کسک طبقه ده برعانه یه منسوب ایسه تربیه اسلامیه نک
اصلا قوقوسنی بیسه کورمیدیکی حلاله فرنک مریه لر ایله
تربیه، فرنک مکتبلرنده تعلیم اولنوب، فرنک عادات و معا
شراتی اعتیاد یتدیریلور .

ایشته بر طرفدن بو وجهه لک ایلک دورلرندن اعتباراً
چو قیقلره عمومی صورتده تربیه دینه و ملیه لرینه مغایر وض
استعدادات و یریلور .

دیگر طرفدن جمیعت اسلامیه یی تشکیل ایلین عرب ،
ترک، کورت، ارناود، لاز، چرکس، کورجی، بوشناق،
تاتار، عجم اقوامی آبا و اجدادلرندن نقل اولنه کلن برطام
عادات جاهلانیه، اخلاق قبیحه، افکار باطله یی سوق اعتیادله
ای ظن ایدره ک کمال جدیدله اخلاق لرینه اوکره دییورلر .

برینک بر نوع فن و صنعته مستعد اولسنی افتضا ایلشدر .
بناء علیه بر انسان مستعد اولدیننی فن و صنعتله اشتغال ایدرسه
آز زمان ایچنده چوق معلومات استحصال ایدر .

واکر استعدادینک مناسب اولدیننی بر فن و صنعتله
اشتغال ایده جک اولورسه تقصیر اوقات ایلوب استعدادینک
ثمراتی اقتطاف ایدمه ز و بالاخره او مطلوب یا هیچ
حصوله کلز، یا خود زمان کثیرده غایت آز برشی استحصال
ایدلش اولورکه بوندن ده بر فائده حاصل اولماز .

(شرعه الاسلام) نام کتابده دییورکه: چو جک ابوینی
اوزرنده کی حقوقی جله سندن بری ده حلال لقمه یدیرمک
و حدبلوغه واصل اولدقندن سوکره اولندیرمکدر، اولندیرمه
مک یوزدن چو جی بر کنه ایشلیه جک اولورسه ابوینی
اوکنده چو جی مشارک اولورلر .

ایشته اسلامیه تربیه اطفال امام مشارالیه حضرت لرینک
بیان بیوردق لری وجهه اولور .

اگر چو قیقلره بو صورتله تربیه یریلورسه اکثریتیه
متدین، صلاح حال ایله منصف اوله رق یتیشه جکلرنده شبهه
یوقدر .

دین جلیل اسلام بین الناس فتنه، فساد، تفرقه ظهورینک
منشائی اولان مباحث اخلاقیه نک حصولونه میدان ورلمه مک
ایچون تا ایلک نشو و نما دورلرندن اعتباراً مکمل صورتده
تربیه و اخلاق دینه وریرلره اخلاقیه برسویده یتشملری
خصوصنه صو ک درجه اهمیت و برلنی اکیداً امر ایلشدر .
حالبوکه خلفا، راشدین دورلرندن سوکره بین الاسلام
عمومی صورتده تربیه دینه، فضائل اخلاقیه نک نشر
و تعمیمنه لایق وجهه اهتم اولنمیشدر .

هله شو صو ک زمانلرده تربیه و اخلاق نقطه نظرندن
دین جلیل اسلامک امر ایلدیکی اصول و قواعد بوسبتون
ترک اولنه رق چو قیقلره تا ایلک زمانلرندن اعتباراً فضائل
اخلاقیه و تربیه دینه یریشه عادات ردیه ، اخلاق ردیه
نشو و نما بولیور .

باطلہ و اخلاق رذیلہ لری کمال افتخار ایلہ قبول ایدوب ممالک اسلامیہ نہ شریعت صولہ درجہ غیرت ایدیورلر .

اسلاملرہ عبرت ایچون اوروپا مستشرقلرندن برینک غایت مهم برسوزری بروجه آتی ذکرایدیورلر : انکلیز لردن بری دیمشدرکه : شرق اخلاقیات ، عادات و معاد شراذده که مدینتی غایت کوزل و غایت بازکدر . ای شرقیلر بومدینتی حقیر کورمیکز ، ترک و اهل ایتمیکز . آوروایک اوخشین مدینتی سزک نازک و کوزل مدینتیکزی محو ایتمک عزمندهدر . بوکا قارشی جله کز یکوجود اتفاق اولهرق مدینتیکزی محافظه ایچون مجاهده ایدیکز آوروایله تماسده بولنان شرقیلر بهمه حال اوروبایلرک الک انی قاعده لری الک مستحسن عادت لری آئیورلر .

پیکانه کرخانہ لری ، اوپونلری مؤسسات سفیلہ لری ازورلرله دها اول آئیورلر . ایشته هندستان ، مصر ، تونس ، جزائر میداندهدر .

یوقسه فنون و صناعات کئی رنک ملیتدن عاری اولان و بتون انسانیتک تکاملات مادیہ سی ایچون وسائط استحصال لیه دن معدود بوانسان آلانک جملہ سی بلا روا تاق ایدہ بیلیرسکز . فقط هویت ملیہ کزی ضایع ایدہ جک حرکتلرہ بولمیکز . خلاصہ یالکز فرنکلکک اوزنمہ بیکز . سز نه یایسه کز بر انکلیز ، بر فرانسز اوله مازسکز . بافکز آوروپائی سطحی جه تقلید ایدن اسلاملقدن چیقار ، مذذب بر معنویت غیر معیله ایجندہ پشارسکز . ایشته بودہ سزک ایچون بیوک فلا کتدر .) اسلاملر حقیقت نقطه نظرندن سوبلنمش بوکی کلاملردن عبرت آتی لازم کلبرکن واسفاکه بصیرت لری باغلاش اولدیفندن حقیقتی کوروبده متنصح اوله میورلر . مصریلر ، هندیلر ، تونسلیلر ، جزائرلیلر اخلاق و عادات شرعیہ ، مذبت اسلامیہ یزینہ کال ، شرف زعم ایدہ رک اوروباتک ذلالت سفاقتی قبول ایلدکلری کی بزم عثمانی مسلمانلری دخی اخلاقسزلقده آوروپا عادات رذیلہ ، اخلاق سفیلہ سی تقلیدده مسابقه ایدیورلر

بر طرفندن ده صولہ زمانلرده مدنیت و کمال زعم اولتهرق آوروپا اقوامنک عادات رذیلہ ، اخلاق قبیحہ سی ، مادیون و طبعیوننک اعتقادات باطلہ سی مکتبلر ، معلملر ، رسالہ لر ، غزتلر واسطه سیله اسلاملرک و بالخاصہ کنجبرنک دماغلرینہ یرلشدیریلور . ممالک اسلامیہ ده وسائط مذکورہ عادات دینسزک اخلاقسزلق ایچون قورلمش برر فابریقه شکلنی آلیور . هر سته بیکلرجه دینسز و اخلاقسز یتشدبروب عقیده دینیہ و تربیه اسلامیہ نک محوینہ اوغراشیلور .

اسلاملر ارسنه صوقولمش اولان بونجه ضلالت و بطلانلر یتشمیورمش کبی برده بتون ادیانک و بالخاصہ دین جلیل اسلامک محو و ازالہ سی ایچون قوریلوب ظاهرا خادم انسانیت کسومسته بورومش فقط باطناً و نفس الامرده ماحی ادیان و هادم انسانیت و بتون مسالک کفرک اشد واشنی اولان فرامحصولتی بر طاقم کافر و مرتد لر طرفندن قبوللر ، لوجه لر آجیلہرق ، هر کونا کیزلی پیالانلر ترتیب اولتهرق ممالک اسلامیہ ده نشر و تعمیم اولتیور .

ایشته بونجه منابدن دینسزک ، اخلاقسزک ، تربیه سزک اسلاملر ارسنده غایت واسع مقیاسده انتشار ایلدیکندن هان جملہ سی اخلاق دینیہ و تربیه ملیہ لری شه طبان طبانه ضد و اخلاقسزلقده دخی یک دیکرلرینہ صولہ درجہ لرده متخالف و متضاد اولهرق نشأت ایدیورلر . ایشته بونک ایچوندکه کیمی وقت جهالتدن قاله ترک ، کورت ، عرب ، ارنالود . جرکس ، لاز ، تاتار ، عجم عادات قدیمه و اخلاق ذمیمه سی تعقیب ایدیورلر . کیمی اوپونجی ، چالغیجی ، تیاروچی ، میخانہ جی ، کرخانہ جی عادات رذیلہ سی اعتقاد ایدیورلر کیمی اهل ضلالت و بدعت طرفندن اتحاد اسلام اساس میجله سی یارجه لاق ایچون اسلاملر ارسنه یرلشدیرلمش اولان شیعیلک ، بکتاشیلک ، قزلباشلق ، ملاملیک بدعت و ضلالتلر نده اصرار ایدیورلر . کیمی ده انکلیز ، فرانسز ، المان ، روس ، روما ، روم اقوامنک ، مادیون طبعیون ، فرامحصولتک اعتقادات

سورة یوسف ده کی سیاست

مابعد

۳

شکل و صورتہ برستہ شدہ بتوں چیرکینلکریلہ نبات
ایدن اہالی مصرہ ہر درلو کوزللکریک تمال مشخصی
اولان نبی مشارلیہ حضر تریک دیدار تابناک سعادت لری
بشقہ برعلویت احساس ایتش و بوکوندن اعتباراً تجددہ
ناظر بروزنہ حقیقت آجیلتمہر دیمک ایدی .

اقتار مصریہ دن ہر درلو مظلمیتی رفع وازالہ ایدہ جک
اولان بو مہر تابان مرفقک طلوعی - سیرانی - تعین
ایدن دائرۃ نصف النہارک حاکمیت مصریہ سرایندن مروری
و مطلق اورادن تعینی سیاست الہیہ دہ بر مسئلہ مہمہ بی
ایضاح ایدیور .

« الناس علی دین ملوکہم » مفاد جلیلی ایلہ او مسئلہ
ارہ سندہ مناسبت نامہ اولوب او مناسبتی ایضاح ایتک اساس
بحثہ تعلق اعتبارلہ دہ فائدہ دن خالی دکلدہر . بدایت امر دہ
ہر شی تقلید مرتبہ سندہ قابل اساس طبیعت بشریہ دہ تقلیدہ
استعداد بتون استعداداتہ تفوق ایتکدہر . خصوصیلہ عقلی
معلومات واسعہ ایلہ مرتبہ تمیزہ واصل اولیان شخصلہ دہ
کوریلان احوال عادی مقلد لکدن بشقہ برشی دکلدہر . طبیعت
بشریہ نک الکیزادہ تقلیدہ بلتندی برشی ظاہر حالہ موقفاً
یو کسک ومنفعت مادیہ دریچہ ستہ یقین اولورسہ اوقدر
جالب تقلید اولور .

شرائط آفہ دائرہ سندہ تقلیدہ شایان اولان اسباب مادیہ
موجود اولدقہ انسانلری وادی تقلیدہ جمع ایتک ، استعمال
ایتک ہر وقت سہولتہ نمکندر - ایشہ بواکندرکہ جوق
کرہ برحزب ائک اکثریتہ تحکمی تسہیل ایتکدہ وقوہ
نامیہ مادیہ اکثریا بو واسطہ ایلہ اصلدن زیادہ فرعہ توجہ
ایکدہر - ہر زمان دیدہ بصیرتی تنور ایدہ جک سراج

میخانہ لری ، کرخانہ لری ، تیارولر واسطہ سیلہ اوروبانک
اخلاق قبیحہ ، عادات ذریلہ سنی ممالک اسلامیہ دہ نشر ایدہ رک
بین الاسلام بر نبذہ قلمش اولان اخلاق دینیہ ، مدنیت
ومایت اسلامیہ بی دخی قادیرومہ چایشیورلر .

یوقاردن بری عرض ایلدیکم بونجہ اخلاق وعادات
متضادہ ایلہ متصف اولان اقوام یکدیگریلہ اتحاد ایدہ رک
بربرلیتی تحکیم و تقویہ ایلک شویلہ طورسون فرصت بولدقہ
بر برلرینک محو و ہلاکنہ چالیش جق لری ، طبیعی در .
ایشہ بویوزدن جناب بیغمہر دیشان اقدمن طرفدن وضع
اولنوب خلفای راشدین دورلرینک نہایتہ قدر کمال متانتہ
دوام ایدن اتحاد اسلام اساس مجملہ سی پارچالانہرق اسلام رقوت
وسطولر نی ضایع ایتشلر وحقیقہ ، ذلیل اولہرق ایدانک
اسارتی آلتندہ قالمش در .

اسلام! دنیادہ دوجار اولدیکنز شوذلت وحقارتدن
قورتلقی ، اقوام سائرہ کبی سز دخی وارلفکری عالہ
طاندیرمق و آخرتہ سعادت عظمتانہ نائل اولقی ایسترسکز
اخلاق نقطہ نظرندن اتحاد ایدیکز . دین جلیل اسلامک
وضع ایلدیکی عادات حسنہ و اخلاق قرآنیہ ایلہ مختلف اولیکز
ایشہ اوزمان بینکزدہ مودت اخوت ، اتحاد حصولہ کلیر
بونک ثمرہ حسنہ سی اولہرق دہ بالضرورہ یکدیگرلر یکزہ
ظہر اولوب دوجار اولدیکنز شوذلت و اسارتدن خلاص
اولورسکز . یوقمہ متصف بولندیکنز اخلاق قبیحہ ،
عادات ذریلہ ، افعال وحرکات جاہلانہ اوزرہ اصرار ایدوب
کیدرسکز عاقبتکز دہا زیادہ وخیم ودہا زیادہ برباد
اولہجفندہ شہہ ایتیکز .

مابعدی وار

اسکیلی

محمد عاطف